

še nadalje ostati v rudniku in delati. Ker mu je pa župansko mesto vendar le dalo večkrat kaj opraviti, zamudil je nekaj delavnih ur v rudniku. To je lastnika rudnika, ki je ravno nasprotnega političnega mišljenja, je namreč konservativec, napotilo, da je imenovanega rudokopa odpustil iz službe. Ta odpust iz službe pa je druge rudokope tako razjaril, da so pričeli štrajk. Ker štrajk že dolgo traja in nastaja beda mej delavci, bati se je izgredov. Vlada ta štrajk mirno gleda in ne ukrene nič. Zdaj so jeli radikalci zahtevati, da vlada zapove lastniku rudnika, da imenovanega rudokopa vzprejme zopet v službo, konservativci pa zahtevajo, da vlada ostro postopa proti štrajkujočim socializmom. Stvar bo prišla gotovo tudi v zbornici v razgovor in če edna teh strank zaradi tega izreče ministerstvu nezaupnico, bo moralo to dati ostavko, ker nima zanesljive večine, ali bolje rečeno, ker nima nikake zaslombe niti v narodu, niti v zbornici.

Srbija. — Razmere v Srbiji slabšajo se od dne do dne in nasprotje mej liberalno in radikalno stranko poostruje se zmirom bolj. Sedanja liberalna vlada ne misli baje še hitro volitev razpisati, ker se boji, da ne bi propala. Govori se tudi, da namerava ta stranka s siloma ostati na krmilu četudi pride do vstanka. Radikalci so nad počenjanjem liberalcev silo razjarjeni. Izgredi vršijo se drug za drugim. — Poročalo se je prvotno, da je neki pandur napal Pašiča in nanj streljal, da ga pa ni nič ranil. Zdaj se stvar pojasnjuje in se javlja, da se je le slučajno imenovanemu pandurju v obližji Pašičevem sprožil revolver. Namena pandur ni imel nobenega slabega.

Kolumbove slavnosti. — Minolo sredo, t. j. dne 12. t. m. preteklo je 400 let, ko je Krištof Kolumb srečno prijadral v novi svet Ameriko. Tem povodom vrše se ta teden na Španjskem velikanske slavnosti. Odkril se bode spomenik Kolumbu in podpirateljici njegovi kraljici Izabeli. Tudi v Severni Ameriki in po drugih krajih vrše se te dni lepe slavnosti v spomin velikanu Kolumbu.

Anglija. — Poslanec Dilke se je na nekem shodu izjavil o postopanju nove liberalne vlade glede vnanje politike. Rekel je, da bo liberalna vlada v vnanji politiki, hodila vse druga pota nego prejšnja vlada pod Salisburyjem. Tudi je poslanec grajal vnanjo politiko prejšnje vlade, ker je Nemcem odstopila Helgoland. Trodržavne zveze, povdarjal je nadalje poslanec, se nova angleška vlada ne bode držala, ker ji ta ne more nič koristiti v Indiji. Te izjave so pomenljive, ker ima poslanec Dilke tesne zveze z ministri.

Obrtnija.

Razstava v Plovdivu.

VI.

Bolgarske vlade se takoj sprva jako skrbele za povzdigo kmetijstva in obrtnije. Vedele so dobro, da se brez temeljitega pouka dandanes več ne more izhajati, ko vse tako napreduje, in zatorej se je osnovala obrtna šola v Knježevu. Ta šola ima sedaj štiri oddelke. Oddelek za železno obrt, posebno pa železno livarstvo, potem oddelek za mizarstvo, lončarstvo s pečarstvom in za tkavstvo z barvarstvom. Poslednji oddelek se je še le nedavno osnoval. V kratkem času je pa baš ta oddelek že jako lepo napredoval in dosegel lepe vspehe. Na tem zavodu se bode izobrazilo več mladih obrtnikov, ki bodo obrt v deželi povzdignili na višjo stopinjo.

Na razstavi se lahko vsakdo prepriča o napredku te šole in vidi, da je denar, ki se izdaja za to šolo,

jako dobro obrnjen. Tej šoli se je odkazalo v državnem paviljonu nekaj nad 300 kvadratnih metrov prostora. Oddelek za železno obrt je razstavil železna vrata, okna, balkone, trombe, blagajnice, nekaj vrst železnega poljedelskega orodja in stroje i. t. d. V oddelku za mizarstvo videti je lepo pohišje in pa izdelki stavbarskega mizarstva. Razstavljeni so lepo izdelani posteljniki, mize, stoli, predalniki, vrata, okna in druge podobne stvari.

Lončarski oddelek razstavil je razne posode od bele prsti z vsakovrstnimi okraski in barvami. Razstavljeno je tudi nekaj jako lepo izdelanih pečij. Gledalec se mora kar čuditi lepim izdelkom obrtnih učencev.

Tkalski oddelek je posebno izložil lepe kilime (preproge) in tkanine. Posebno kilimi so jako lepi in kažejo fini bolgarski okus. Kakor smo že omenili, je ta obrt v Bolgariji že dosedaj bila jako lepo razvita, ali ta šola jo bode pa še povzdignila. Posebno se v njej gleda na dober okus in da se sploh učenci seznanijo z okusom raznih narodov, da bodo bolgarski izdelki mogli najti kupcev v drugih državah.

Omenjena šola je pa razstavila tudi več modelov in kalup, katere so izdelali učenci lončarskega in pečarskega oddelka, potem risarske zvezke in črteže učencev, tako da se gledalec lahko prepriča o vspehih te šole in tudi seznanji z njeno organizacijo. Prepričani smo, da bodo Bolgari še bolj pošiljali sinove v to šolo, ko se na razstavi prepričajo o njenih lepih vspehih.

Plovdivska razstava pa ni le velikega pomena za narod v Bolgariji, temveč za ves bolgarski narod. V Plovdiv prihajajo ogledovat razstavo tudi Bolgari iz Turčije v velikem številu. V hvalo turški vladi moramo reči, da ne ovira prav nič obiska plovdivske razstave svojim podložnikom, temveč ga še pospešuje. Tako je sultan sam odredil, da se iz Makedonije odpravi 1200 Bolgarov, da ogledajo razstavo v Plovdivu. Razstava bode gotovo v teh bolgarskih sinovih spodbudila željo po napredku, povzdignila pa tudi narodni ponos. Razstavo bode tako nekako duševno bolj zbližala ves bolgarski narod, kar ne more ostati brez dobrega vpliva na ves njegov daljši razvoj.

Obrtnijske raznoterosti.

Lim. Po skušnjah je najboljši in najizdatnejši beli kostni lim, kateri je priporočati mizarjem.

Sveteča barva. Če zmes ogljeno-kislega apna in pa žvepla razbelimo, dobimo stvar, ki se sveti v temi. Če želimo, da bi se ta stvar svetila zelenkasto, pridenemo tej zmesi nekoliko sode. Če pa pridenemo manganovega okisca, se pa tvarina sveti rumeno, če se pa pridene kaka vismutova spojina, se pa sveti modro. Če dobljeno tvarino razdrobimo v prašek in raztopimo v lanenem olju, dobimo barvo, s katero lahko pobarvamo razne stvari. Kar s to barvo pobarvamo, se sveti po noči.

Kitajski cement. Nedavno se je razkrila tajnost najboljšega cementa za kitanje kamnitih, mavčevih, marmornastih in porcelanastih stvari. Kitajci vzamejo 54 delov ugašenega apna, 6 delov stolčenega galuna in 40 delov dobro premešane sveže krvi. To zmes dobro mešajo in gnetejo, tako da postane podobna testu, potem jo pa rabijo za kitanje.

Vulkanizovani gonilni jermeni naj se rabijo povsod, kjer je vlažno ali so pa kislinske pare. Če tudi so ti jermeni nekoliko dražji, pa mnogo dalje trajajo. Če tak jermen rad spodrsne, naj se namaže malo s kuhanim lanenim oljem. Z lojem ali mastjo se pa taki jermeni nikakor mazati ne smejo, ker jim škoduje.

Kmetijstvo.

Črtice za čebelarje.

VIII.

Najnevarnejša bolezen čebel je gnjiloba. Kaj je ta bolezen nam že dobro pove ime. Ta bolezen je pravi strah za čebelarje, ker je nalezljiva. Večkrat jo nalezejo čebele celega ulnjaka, da večkrat so za to boleznijo zbolele že vse čebele kacega kraja. Pokončala je že ta bolezen na tisoče in tisoče čebel, marsikakega čebelarja spravila ob vse premoženje.

Ta bolezen uniči zalego in po satju, kjer so bile ličinke, napravi neko zoprno smrdljivo snov, katero le nerade odnašajo čebele. Ta bolezen je pa kaj lahko zaslediti. Po tleh v panju leže rujave mrvice, katere smrde, če jih stareš in sploh iz panja močno smrdi.

Prouzročitelj te bolezni so neke majhne glivice, katere moreš opaziti samo z drobnogledom.

Največja skrb vsacega čebelarja mora biti, da skrbi, da se bolezen preveč ne širi. Zgoraj smo omenili, da na dnu panja leže rujave drobtinice. Te drobtinice prihajajo od gljilega satovja, ko je jelo razpadati. Te drobtinice posebno hitro odpravljajo čebele iz panjev. Preiskave so pa pokazale, da so baš v teh drobtinicah klice glivic prouzročiteljic te bolezni. Zunaj veter raznaša te drobtinice in tako jih zanese v druge panjeve ali pa na cvetlice in čebele jih potem cvetličnim prahom zanese v druge panjeve, v katerih se potem razširi strašna bolezen. Čebelar naj one drobtinice sam pomeže iz panja in sežge.

Proti gnilobi priporoča se več pripomočkov, ali nobeno se še ni pokazalo povse zanesljivo. Priporočala se je kafa, ki se zavije v platneno cunjo in dene v panj. Ravno tako se tudi priporoča eterično olje gumi-jevega drevesa. Dobra je še salicilna kislina, katero je prvi priporočal Gilbert.

Ves panj se mora poškopiti s salicilno kislino. Ravno tako poškopiti s to kislino vse satove, katerim si obrezal že vso gnilo zalego. Čebelam dajej le tekoč med, kateremu si dodal le nekaj salicilne kisline. To škropljenje s salicilno kislino ponavljaj kacic deset dnij.

Nekateri pa kade s salicilno kislino. Najprej denejo mačico v posebno škatljico, potem pa denejo v panj nekako ponev, v kateri je salicilna kislina. To ponev se v v panju greje s špiritnim plamenom. Da čebele ne padajo v ponev, mora se čez vso to pripravo napraviti žična (dratena mreža.) To se ponavlja vsacih šest dnij, dokler ne mine gniloba.

S salicilno kislino doseže se že vspeh, ali ravnanje ž njo je vsekako precej težavno. Gravenhorst priporoča, da se rabi namesto salicilne kisline navadna karbolna kislina, pa ne sčiščena iz lekarne. Za 15 krajcarjev se je dobi cela steklenica. Rabi se notranje in vnanje. Kadar se pokaže ta bolezen, naj se v liter vina dene žlica karbolove kisline. Ž njo se izmije dno panja in pa izletno luknjo. S tem se uniči nalezljiva snov in pa izhlapienje karbolove kisline razkuži tudi satovje. Potem naj se da čebelam tekoče hrane, 1 litru medice ali sladorne vode primeša se dve kaplji karbolove kisline. Čebele tako hrano rade uživajo. To naj se ponavlja na vsacih 8 dnij, dokler bolezen ne pojenja.

Jeseni oglej vse panjeve in nobenega ne pusti čez zimo, v kateri zapaziš najmanjši sled te bolezni. Medu iz takih panjev ne smeš pokladati čebelam, ravno tako pa tudi satja ne devaj v druge panjeve. Panje skrbno očisti s klorovim apnom in tudi dobro storiš če jih precej drugo leto ne rabiš. Orodje, ki se rabi pri čebelah, bolnih za to boleznijo, naj se tudi dobro omije in očisti, da se bolezen ne zanese v druge panjeve.

Kmetijske raznoterosti.

Krompir se mora okopavati, da se zatre plevel in tako dobi več zraka, svetlobe in redilnih snovij za krompir. S okopavanjem se tudi doseže, da se zemlja v vročih poletjih preveč ne presuši, in da vlažnost pride globokeje v zemljo. Zrak tudi skozi zrahljano prst ložje pride do rastlinskih korenin.

Solnčnično seme je dobra piča za perutnino. Kokoši, katerim se daje to seme, obilneje neso in dobe lepše perje, kar je posebne važnosti, če se kokoši mislijo pokazati na kaki razstavi.

Da kruh ne splesne, je baje dobro, če hlebce deneš, ko so spečeni v vrečo, katere se še drži moka. Vrečo zaveži. Dan predno kruh rabiš, ga vzemi iz vreče, malo poškopri z vodo in deni v klet. Na ta način se baje kruh več tednov ohrani.

Krt. Vrtnarji ne ljubijo krta, ker jim po zemlji napravljaja luknje in zatorej mislijo, da napravljaja mnogo škode. Res je, da krt slučajno tudi kako rastlinico poškoduje, ali ta poškodovanja niso v nobeni primeri s koristmi, katere imamo od krta. Krt koplje le po manj rodovitni in rahli zemlji, v kakeršni je mnogo škodljivih črvov in ličink, katere podjedajo rastline. Če v kakem kraju krti rastlinam delajo preveč škode, smejo se k večjemu loviti živi, da se potem prenesejo v drug kraj, kjer bodo koristni. Vsekako se pa jim mora varovati življenje.

Poučni in zabavni del.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

266.

Manjema. Njangué. Tippo-Tip.

Kedar je Stanley preiskal jezero, povrnil se je v Udjidji. Ali našel je v žalostnem stanju svojo kara-